

Asia: VN/5061/2021

Lausuntopyyntö lukiokoulutuksen laatustrategian luonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon tiivistelmä

Ylioppilastutkintolautakunta keskittyy lausunnossaan lähinnä ylioppilastutkintoon liittyviin asioihin.

Ylioppilastutkintolautakunta pitää tärkeänä, että lukiokoulutuksen laatustrategialla tuetaan koulutuksen järjestäjiä ja lukioita laatutyössä.

Ylioppilastutkintolautakunta pitää hyvänä, että lukiokoulutuksen laatutyölle annetaan visio. Visio sisältää keskeiset tavoitteet.

Johdanto

Ylioppilastutkintolautakunta pitää tärkeänä, että lukiokoulutuksen laatustrategialla tuetaan koulutuksen järjestäjiä ja lukioita laatutyössä. Lukiokoulutuksen laatustrategia määrittää valtakunnalliset ja yhdensuuntaiset periaatteet lukiokoulutuksen laadunhallinnalle ja sen johtamiselle. Se on tarkoitettu pitkäjänteiseksi laadun kehittämisen työvälineeksi.

Johdannossa on tuotu selkeästi esille koulutuksen järjestäjän velvoitteita arvioida antamansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä julkaista arviointien keskeisiä tuloksia hyödyntäen monipuolisesti luotettavia tilastotietoja ja palautteita. Arvioinnissa myös ylioppilastutkinnolla, sen järjestämisellä ja tuloksilla on merkittävä rooli.

Visio lukiokoulutuksesta ja lukiokoulutuksen laadunhallinnasta

Ylioppilastutkintolautakunta pitää hyvänä, että lukiokoulutuksen laatutyölle annetaan visio. Visio sisältää keskeiset tavoitteet.

Lukiokoulutus on yleissivistävää koulutusta. Lukiokoulutuksen visiossa jää kuitenkin epäselväksi, kohdistuuko laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen opiskelijoihin vai koko yhteiskuntaan, ja

onko nykyinen yleissivistyksen määrä riittämätön. Luku sisältää osittain nykyisen lukiolain mukaisen kuvauksen lukiokoulutuksen tarkoituksesta, mutta se sisältää myös asioita, joita ei ole lukiolaissa.

Laadunhallinta suomalaisessa koulutusjärjestelmässä

Luvussa kuvataan hyvin suomalaista laadunhallintaa. Jatkuva reflektointi ja osallisuus ovat keskeisiä osia. Tämä on ollut lähtökohtana jo vuosikymmenien ajan, toisin kuin luonnoksessa todetaan.

Keskeiset toimijat

Ylioppilastutkintolautakunnan rooli laadunhallinnassa on kuvattu tarkoituksenmukaisesti.

Toimintaympäristön kuvaus

Koulutusjärjestelmän kokonaisuus- alaluvussa ei ole mainittu ylioppilastutkintoa. Ylioppilastutkinto on kuitenkin keskeinen osa koulutusjärjestelmää. Sen voisi lisätä esimerkiksi: "Ylioppilastutkinto suoritetaan lukiokoulutuksen päätteeksi. Myös ammatillisen perustutkinnon suorittaneet voivat suorittaa ylioppilastutkinnon." Tämän lisäksi uusimis- ja suorittamismahdollisuudet voi ottaa esille jatkuvan oppimisen systemisessä kokonaisuudessa.

Informaation ja palautteen kulkeminen eri toimijoiden välillä, ja myös eri koulutusasteiden välillä, on tärkeä laadun ja laadun kehittämisen osatekijä etenkin muuttuvassa toimintaympäristössä. Lukiot tarvitsevat tietoa myös korkea-asteelta ja opiskelijavalinnoista.

Digitalisaatio –alaluvussa käytetään vanhentunutta termiä sähköinen ylioppilastutkinto. Nykyään käytetään digitaalinen ylioppilastutkinto -termiä.

Lautakunta pitää kuvausta digitalisaatiosta ja digitalisaation tuomien mahdollisuuksien hyödyntämisestä hyvänä.

Lautakunta pitää myös digitaalisten palvelujen saavutettavuutta ja lukiossa erilaisille opiskelijoille annettavaa tukea tärkeänä. Laadukkaat ja monipuoliset tukitavat ja mahdollisimman saavutettavat työkalut ja oppimisympäristöt heijastuvat saavutettavana ylioppilastutkintona ja tarkoituksenmukaisina ja laadukkaina erityisjärjestelyinä tutkinnossa opiskelijoille, joilla on erityistarpeita esimerkiksi oppimisvaikeuksien, sairauden tai vamman takia.

Lukiokoulutuksen laatutekijät

-

Laadukas oppiminen

Lautakunta pitää tärkeänä, että ylioppilastutkinnon rooli osana lukiossa tapahtuvaa arviointitoimintaa ja näin osana oppimisen laadun arviointia on selkeästi nostettu esille.

Hyvinvointi ja osallisuus

-

Kehittyvä toimintakulttuuri

-

Saavutettava lukiokoulutus

-

Laatustrategian toteuttamisesta

Luvussa on kuvattu selkeästi strategian toteuttamista ja keskeisten toimijoiden roolia. Laatutyön toteuttamisessa on keskeistä myös eri tahojen tuottamat tietoaineistot, joita on myös mainittu liitteissä. Alaluvussa on mahdollista mainita myös Ylioppilastutkintolautakunnan lukioille toimittavat tilastot.

Liite

Liitteessä esitetyt esimerkit antavat konkreettisemmän kuvan mahdollisista toimista, mikä täydentää strategiaa.

Ylioppilastutkinnon tiedot on nyt mainittu sekä taustatietojen että laadukkaan oppimisen kohdalla. Tekstiä voisi selkeyttää. Taustatietojen kohdalla voisi mainita "ylioppilastutkinnon tilastotiedot (tutkinnot, ilmoittautumiset, tulokset)". Laadukkaan oppimisen kohdalla voisi olla "ylioppilastutkinnon järjestäminen ja opiskelijoiden valmistautuminen". Ylioppilastutkinnon erityisjärjestelyt kuuluvat oleellisesti yhteen muiden tukitoimien kanssa. Lukiokoulutuksessa ei kuitenkaan ole erityistä tukea, kuten perusopetuksessa. Sopiva muotoilu olisi esimerkiksi "opintojen ohjaus ja oppimisen tuki (ml. yo-tutkinto)".

Tähkä Tiina
Ylioppilastutkintolautakunta

Lundell Robin
Ylioppilastutkintolautakunta